

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding

Educational Needs

voltijd/deeltijd

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding
Educational Needs
voltijd/deeltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr.: 44103

Hobéon Certificering

Datum

28 juli 2017

Auditpanel

Drs. R.B. van der Herberg
Drs. L.F. Greven
Prof. dr. W. Veugelers
Drs. A.C. van der Horst
Drs. W. Rubens
W. Luyckx MEN

Secretaris

Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	35
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	37

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, d.d. 3 juli 2014
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Master Educational Needs
registratienummer croho	44103
domein/sector croho	Pedagogisch Hoger Onderwijs
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	master
graad en titel	Master of Education
aantal studiepunten	60 EC
afstudeerrichtingen	<u>Deeltijd:</u> Specialist Gedrag Specialist Leren Specialist Begeleiden Specialist Leidinggeven Specialist Diversiteit Specialist Jonge Kinderen Specialist VO/MBO Specialist Expert Nieuwkomersonderwijs <u>Voltijd:</u> Gespecialiseerde leraar
locatie	Utrecht
varianten	Voltijd, deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit	12 en 20 april 2017
contactpersoon opleiding	Greet van Winkel Greet.vanwinkel@hu.nl

Basisgegevens **Hbo-masteropleiding Educational Needs**, voltijd, deeltijd.

Bron: Kritische reflectie.

Peildatum: juli en oktober 2016.

instroom (aantal)	2013	2014	2015	2016
▪ voltijd	92	114	28	16
▪ deeltijd	663	748	675	781
rendement (percentage) ^{1*}		2012	2013	2014
▪ voltijd		73%	75%	-
▪ deeltijd		73%	64%	-
docenten (aantal + gemiddelde fte)	aantal		Fte	
▪ voltijd én deeltijd	73		59	
opleidingsniveau docenten (percentage) ²	Bachelor	Master	PhD. of er mee bezig	
▪ voltijd én deeltijd		97%	9,2%	
docent-student ratio ³				
▪ voltijd	1:32			
▪ deeltijd	1:35			
contacturen (aantal) ⁴	1 ^e jaar	2 ^e jaar		
▪ voltijd	16	-		
▪ deeltijd	8	8		

¹ Het aandeel van het totaal aan masterstudenten dat het masterdiploma haalt in de nominale studieduur, zo mogelijk van de laatste drie cohorten.

² Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) voltijd en deeltijd met een hbo, master en PhD en het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

³ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁴ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De masteropleiding Educational Needs (hierna: MEN) leidt studenten op in het educatieve domein tot de graad: *Master of Education*. Het Seminarium voor Orthopedagogiek van Hogeschool Utrecht biedt deze opleiding aan in de varianten voltijd en deeltijd. Zij richt zich daarbij op onderwijsprofessionals die zich verder willen bekwamen op het terrein van passend onderwijs voor leerlingen met *educational needs*. Centraal binnen de opleiding staat het ontwerpen en uitvoeren van op de praktijk gerichte onderwijsinnovaties en het reflecteren op de eigen beroepspraktijk. Zij vormt daarmee een verdieping op het leraarschap. Het succesvol afronden van de opleiding betekent voor studenten een verrijking van het leraarschap. Tevens kan het een stap zijn op weg naar andere, aan het leraarschap gerelateerde, professies zoals remedial teacher, ambulante begeleider of gedragspecialist. Voor het volgen van deze opleiding kunnen leraren gebruik maken van de lerarenbeurs.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

MEN hanteert voor beide varianten een identieke set eindkwalificaties die zich verhoudt tot het landelijk vastgesteld MEN-profiel. Dit profiel is recent binnen WOSO-verband (Werkverband Opleidingen Speciale Onderwijszorg) en na overleg met het voor de opleiding relevante werkveld samengesteld en vastgesteld. Door de betrokkenheid van het werkveld bij het opstellen van de eindkwalificaties, is een regelmatige herijking ervan gegarandeerd. In het profiel zijn de meest in het oog springende aandachtsgebieden en trends voor het vakgebied opgenomen die hun doorwerking hebben in zowel de vereiste eindkwalificaties van de afgestudeerde als in zijn werkzaamheden in de beroepspraktijk. Zowel het opleidingsprofiel als de eindkwalificaties zijn, evenals de niveauaanduiding, op een inzichtelijke wijze geformuleerd. Van belang vindt het auditpanel de eigen inkleuring die de opleiding MEN van het Seminarium voor Orthopedagogiek (SvO) geeft aan het landelijk MEN-profiel. De onderzoekscomponent is in de set eindkwalificaties opgenomen. Het auditpanel beoordeelt standaard 1 als 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

MEN beschikt over een vakinhoudelijk overzichtelijk uitgewerkt curriculum voor beide varianten. Hierbinnen onderscheidt zij verschillende leerlijnen gericht op zowel de vakinhoud en onderzoeksvaardigheden als op het functioneren binnen een onderwijsorganisatie. In verschillende relatieschema's heeft de opleiding goed beschreven op welke wijze de verschillende studieonderdelen samenhangen en welke afzonderlijke bijdrage zij leveren aan het behalen van de eindkwalificaties. Het didactisch concept is gericht op de wisselwerking tussen theorie en praktijk, het gaat uit van door de student geformuleerde leervragen bij de start van een module. Zo ontstaat, mede door de inzet van een *blended learning* leeromgeving, een meer gepersonaliseerde vorm van kennisoverdracht. Het docententeam is gekwalificeerd om de opleiding te verzorgen, zowel vakinhoudelijk, didactisch als organisatorisch. De opleidings specifieke voorzieningen zijn afdoende. Het auditpanel stelt vast dat zowel op hogeschoolniveau als op MEN-niveau er duidelijk zicht is op de kwaliteit van de opleiding en op haar ontwikkelmogelijkheden waaraan gedegen onderzoek en documentatie ten grondslag liggen. Al met al reden voor het auditpanel om standaard 2 als 'goed' te beoordelen.

Standaard 3. Toetsing

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding beschikt over een goed doordacht en adequaat vormgegeven systeem van toetsing waarbij zij ook het werkveld betreft. Docent-examinatoren voeren het toetsbeleid op deskundige wijze uit; toetsvorm en de inhoud van de toetsen sluiten aan op de leerdoelen en op de eindkwalificaties per onderwijseenheid. De toetswijze is adequaat, passend bij een masteropleiding en sluit aan bij de doelgroep waar de opleiding zich op richt. Het is goed dat de opleiding binnen de kaders van SvO aandacht besteedt aan de kwaliteit van toetsing; zij heeft goed zicht op haar ontwikkelpotentieel op het terrein van toetsen en beoordelen. Het auditpanel beoordeelt standaard 3 als 'goed'.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Alumni en werkveld zijn tevreden over het afstudeerniveau van MEN'ers. Het auditpanel heeft om het afstudeerniveau te bepalen van beide varianten, zowel door de student uitgevoerde praktijkgerichte onderzoeken bestudeerd als kritische reflecties. Het auditpanel stelt vast, daarbij wel een aantal kanttekeningen plaatsend, dat de afstudeerproducten in voldoende mate het hbo-masterniveau representeren. Het auditpanel beoordeelt standaard 4 als 'voldoende'.

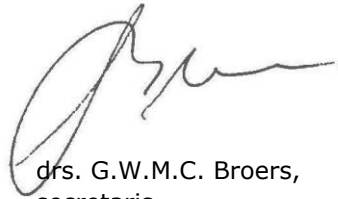
Algemene conclusie:

Het auditpanel stelt vast dat de hbo-masteropleiding Educational Needs beschikt over een curriculum voor de voltijd- en de deeltijdvariant dat op inzichtelijke wijze is uitgewerkt en waarbij de eindkwalificaties, de doelstellingen per studieonderdeel en de vakinhoud aansluiten bij de eisen van het onderwijsveld. Het docententeam is vakinhoudelijk deskundig en beschikt over ervaring in de onderwijspraktijk. De afstudeerproducten representeren het hbo-masterniveau. Het auditpanel komt dan ook, daarbij de beslisregels van de NVAO in acht nemend, tot het oordeel 'voldoende' voor de masteropleiding Educational Needs van de Hogeschool Utrecht in de varianten deeltijd en voltijd.

Den Haag, 28 juli 2017

drs. R.B. van der Herberg,
voorzitter

drs. G.W.M.C. Broers,
secretaris

3. INLEIDING

MEN maakt binnen de Hogeschool Utrecht deel uit van het Seminarium voor Orthopedagogiek (SvO). Het SvO is één van de vier educatieve instituten van de hogeschool en biedt naast de bekostigde MEN-opleiding contractactiviteiten aan op de terreinen professionalisering, advies en begeleiding.

In september 2016 hebben de drie MEN-opleidingen (Fontys OSO, Windesheim en de Hogeschool Utrecht) een naamswijziging doorgevoerd waarbij de term 'special' uit de opleidingsnaam 'Master Special Educational Needs' is gehaald. Met de naamswijziging tot 'Master Educational Needs' willen de MEN-opleidingen tot uitdrukking brengen, dat het voorzien in ondersteuningsbehoeften een opdracht is voor alle onderwijsinstellingen. Mede de invoering van 'Passend onderwijs' in 2014 en de hieraan ten grondslag liggende wetgeving, leiden ertoe dat MEN van het SvO een missie heeft binnen een brede maatschappelijke context.

De opleiding MEN van de Hogeschool Utrecht werkt in WOSO-verband nauw samen met de MEN-opleidingen van Hogeschool Windesheim en Fontys OSO. Samenwerking en afstemming zijn gericht op borging van de kwaliteit van het masteronderwijs. WOSO is de initiatiefnemer van het nieuwe landelijk profiel MEN (2016). Hierin is op basis van de actuele wet- en regelgeving, waaronder op het terrein van Passend onderwijs, een visie geformuleerd die het profiel van de opleiding verbreedt naar andere beroepsrollen dan die van leraar.

Het SvO en Hogeschool Windesheim hebben een samenwerkingsrelatie die in het bijzonder gericht is op de verbinding onderwijs en onderzoek. Zo bestaat er nauwe samenwerking tussen SvO en de educatieve lectoraten van Windesheim en werken zij samen op een aantal inhoudelijke dossiers waaronder de ontwikkeling van een gezamenlijke MEN-specialisatie 'Expert Nieuwkomersonderwijs'. Tevens heeft een uitruil van lesplaatsen met Windesheim plaatsgevonden in 2016, waardoor een meer doelmatige besteding van financiën mogelijk is.

De opleiding MEN van het SvO kenmerkt zich door een grote deeltijdvariant en een kleine voltijdvariant. Beide varianten leiden op voor dezelfde eindkwalificaties en omvatten 60 EC. De nominale studieduur voor de voltijdvariant bedraagt één jaar, deeltijdvarianten rond de opleiding veelal af in twee jaar.

Kenmerkend voor de HU-masteropleiding is het 'gepersonaliseerd leren' waarbij studenten zelf sturing geven aan hun leerproces. De opleidingsdoelen, geformuleerd in de vorm van eindkwalificaties, liggen voor iedere student vast. De weg naar deze eindkwalificaties kan per student verschillen. Gepersonaliseerd leren krijgt binnen de MEN-opleiding van het SvO vorm door het concept van *blended learning* waarbij de student contactonderwijs, teamleren, praktijkleren, zelfstandig studeren en leren in een digitale omgeving combineert. Hogeschool Utrecht biedt de MEN-opleiding op zeven plaatsen in Nederland in een *blended* vorm aan. Zij ambieert de strategische partnerschappen met het beroepsonderwijs te versterken, meer samen te werken met buitenlandse onderwijsorganisaties en de samenwerking met de lectoraten van Windesheim te versterken.

Vorige beoordeling en accreditatie

De voorganger van de huidige opleiding, de hbo-masteropleiding Special Educational Needs (MSEN): Leraar speciaal Onderwijs, is begin juni 2010 beoordeeld door een auditpanel waarna op 28 maart 2011 het positief NVAO accreditatiebesluit volgde. Het toenmalige auditpanel beoordeelde veertien facetten als 'goed' en zes facetten als 'voldoende'. In zijn rapportage plaatste het auditpanel een aantal kanttekeningen.

Wij vatten deze hierna samen en geven daarbij kort aan op welke punten het huidige auditpanel in 2017 verbeteringen vaststelde. Het toenmalige auditpanel merkte op basis van de audit in 2010 op dat:

- MSEN over meerdere contacten met andere onderwijsinstellingen beschikte in binnen- en buitenland. Van een duidelijk positionering/positionering van de opleiding ten opzichte van andere soortgelijke opleidingen in Nederland en in het buitenland was "geen sprake". Tevens was het panel van oordeel dat het aandeel internationale literatuur versterking verdiende. De opleiding heeft het aandeel internationale literatuur vergroot.
- de opleiding in het kader van kennisontwikkeling haar studenten beter kon leren te expliciteren en te verantwoorden welke literatuurbronnen zij wel of niet gebruiken in hun producten. Het auditpanel stelt vast dat dit thans gebeurt.
- ten aanzien van toetsen het toenmalige panel vond dat "het karakter van de toetsen te eenzijdig" was. De opleiding hanteert thans een breder scala aan toetsvormen.
- ten tijde van de vorige audit er slechts één beoordelaar was voor de *masterproof* die tevens begeleider was. Thans is er binnen de opleiding sprake van een structureel gebruik van het vierogenprincipe als het gaat om de beoordeling van afstudeerproducten.
- de opleiding meer kon investeren bij haar docenten op het terrein van onderzoek. Hoewel nog steeds een punt van aandacht, heeft de opleiding hierin geïnvesteerd.
- wat betreft de beoordeling van de afstudeerproducten deze "te hoog was uitgevallen". Het huidige auditpanel merkt op dat het bij de beoordeling van een aantal afstudeerproducten weliswaar tot een lager oordeel komt dan de beoordelaars van de opleiding, maar dat zij over het geheel genomen de wijze van beoordeling als adequaat beoordeelt.
- de onderzoeksmatige aanpak versterking verdiende. Inmiddels heeft MEN een onderzoekslijn in het curriculum opgenomen waardoor het ontwikkelen van onderzoekend vermogen thans als een rode draad door het curriculum loopt.

Deze rapportage

De Hogeschool Utrecht biedt de opleiding MEN aan in de varianten voltijd en deeltijd. De bevindingen, wegingen en oordelen die wij in deze rapportage presenteren, hebben op beide varianten betrekking. Alleen daar waar de voltijd- en deeltijdvariant afwijken, geven wij hiervan een beschrijving.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Visie

Voor het SvO is diversiteit het uitgangspunt bij de vormgeving van onderwijs. Het kunnen omgaan met leerlingen (en hun omgeving) doet een beroep op de handelingsbekwaamheid van de leraar. Verder vraagt het om een verantwoord door de leraar ontwikkeld leer- en onderwijsarrangement, waarmee deze tegemoetkomt aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling. De leraar baseert zijn handelen op methodische, theoretische en praktische kennis en is in staat om dit te verantwoorden (in de terminologie van de opleiding: te kunnen reflecteren op zijn denken en handelen). De leraar stemt hierover af met ouders, collega's en andere belanghebbenden/deskundigen.

De opleiding MEN van het SvO richt zich met name op onderwijsprofessionals die werkzaam zijn in de hele onderwijsskolom (met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs) en die na afronding van de opleiding, behalve als leraar, ook inzetbaar zijn als gedrags- en/of leerspecialist, begeleider of leidinggevende. Het auditpanel viel tijdens de audit op, dat een deel van de studentenpopulatie deze opleiding volgt om na afronding ervan niet (meer) als leraar voor de klas te staan. Zij willen doorgroeien naar andere onderwijs(ondersteunende) functies zoals remedial teacher, of om als ZZP'er aan de slag te gaan in het onderwijs. In feite, zo stelt het auditpanel vast, vormt MEN een verdieping van bestaande lerarenopleidingen (inclusief PABO's). Zij levert daarmee een bijdrage aan de verdere professionalisering van de afgestudeerde leraar die zich wil bekwamen in zowel passend onderwijs als in de verbetering en het innovatief vermogen van de onderwijspraktijk.

Beroepsprofiel en eindkwalificaties

De overgang van de Master Special Educational Needs naar de Master Educational Needs bouwt onder andere voort op het beroepsprofiel 'Inclusief bekwaam' uit 2009. Dit profiel bestaat uit de SBL-competenties met als verdiepende 'dimensies': *Professionele beroepshouding* en *Diepgang in kennisontwikkeling en kennistoepassing*.

In 2015 is in een bijgesteld WOSO-profiel Master EN verschenen waaraan, volgens het auditpanel terecht, de 'dimensie' *Systeemoriëntatie* toegevoegd. Achtergrond hierbij vormt het kunnen denken in onderwijssystemen en in organisatieontwikkeling, van belang bij de impact van passend onderwijs op het reguliere onderwijs. De doorwerking daarvan vereist nog wel aandacht. De opleiding merkt in dit verband op dat afstemming van het nieuw landelijk profiel met het werkveld nodig is. Dit betreft ook de afstemming over de 'dimensie' systeemoriëntatie.

In landelijk WOSO verband organiseren de drie MEN-opleidingen gezamenlijke contacten met het werkveld, beroepsorganisaties, de PO- en de VO-Raad. Zij betrekken deze partijen zowel op landelijk niveau als iedere opleiding afzonderlijk bij het actueel houden van de eindkwalificaties. De beroepsorganisaties en beide raden waren betrokken bij de totstandkoming van het herzien van het landelijk beroepsprofiel.

In WOSO-verband hebben de opleidingen een generieke kennisbasis opgesteld op basis van onderwijskundige en pedagogisch-didactische theorieën. Tevens zijn de uitgangspunten besproken van praktijkgericht onderzoek zoals verwerkt in de *'Kadernotitie Praktijkgericht Onderzoek in de Master of Education in Special Educational Needs opleidingen'* uit 2014. Deze zijn in het nieuwe profiel opgenomen.

Haar visie op het vakgebied werkt de opleiding MEN van het SvO als volgt uit. Zij leidt leraren op hbo-masterniveau op om hen vakinhoudelijke voldoende toe te rusten en hen in staat te stellen adequaat te functioneren binnen de kaders van de snel veranderende context van passend onderwijs. Deze visie deelt zij met beide andere WOSO-partners. De veranderingsbereidheid van de opleiding MEN van het SvO is mede op basis van interne audits en de uitkomsten van kwaliteitszorgtrajecten groot. Dit geldt ook voor het aanpassen van het beroepsprofiel aan de nieuwe eisen die het werkveld stelt aan afgestudeerden van MEN en voor het herzien van de set eindkwalificaties binnen de kaders van de landelijk overlegstructuur WOSO.

De eindkwalificaties die de opleiding MEN van het SvO hanteert voor beide varianten, zijn identiek aan en gebaseerd op de SBL-competenties ('Stichting Beroepskwaliteit Leraren'). Daarmee beschikken deze over een wettelijk fundament. Met name de ontwikkelingen rond passend onderwijs hebben ertoe geleid, dat het competentieprofiel is aangepast aan nieuwe ontwikkelingen in het werkveld. Het is goed dat de opleidingen MEN vier jaar na de ontwikkeling van het laatste profiel en de kennisbasis het profiel hebben vernieuwd.

Eigen inkleuring

Positief is het auditpanel over de eigen inkleuring die de MEN-opleiding van het SvO geeft aan het landelijk profiel MEN. Zo kiest het SvO er voor om drie 'contexten van handelen' te onderscheiden:

- *het werken met en voor leerlingen.*
- *het werken in en voor de organisatie.*
- *professioneel handelen en beroepsontwikkeling.*

Iedere 'context' is vervolgens uitgewerkt in eindkwalificaties. Voor de 'context' *Werken met en voor leerlingen* betekent dit, ter illustratie, een onderverdeling in: Leer- en leefomgeving, Begeleiding van leerlingen en de Leraar als persoon. Voor *Werken in en voor de organisatie* is een onderverdeling gemaakt in: Schoolontwikkeling, Begeleiding van collega's, De leraar als participant in de verandering en Kenniscirculatie. Tenslotte is de 'context' *Professioneel handelen en beroepsontwikkeling* uitgewerkt in: Onderzoekende houding, Maatschappelijk besef en Reflectie en ontwikkeling. Deze drie 'contexten' vormen de ruggengraat van het curriculum van MEN.

Naast deze contexten en eindkwalificaties, onderscheidt de opleiding vijf domeinen binnen de generieke kennisbasis: de leerling, leerprocessen, *field of study*, schoolorganisatie en samenleving. In een 'relatieschema' per specialisatie heeft de opleiding dit verder uitgewerkt en gekoppeld aan de verschillende modules (zie standaard 2). Prijzenswaardig is de nadruk op diversiteitsvraagstukken, mede gelet op de grote maatschappelijke relevantie hiervan evenals de nadruk op de hogeschool-breed gedragen visie op het terrein van de (groot)stedelijke onderwijsproblematiek. De uitwerking van het thema stedelijke problematiek is tijdens de audit minder helder naar voren gekomen dan het thema diversiteit. Reden hiervoor was dat het gaat om recente plannen gericht op doorontwikkeling van het curriculum die nog nadere uitwerking behoeven.

Niveau

De opleiding heeft de vijf Dublin Descriptoren (Kennis en inzicht, Toepassen kennis en inzicht, Oordeelsvorming, Communicatie en Leervaardigheden) goed uitgewerkt en gekoppeld aan de master kwalificaties zoals de Dublin Descriptoren deze onderscheiden. In schemavorm zijn de Dublin Descriptoren, de masterkwalificaties en de plek waar deze in het MEN-curriculum aan de orde komen, inzichtelijk en goed toetsbaar uitgewerkt. Studenten ervaren het masterniveau van de opleiding bijvoorbeeld op het terrein van leervaardigheden: de opleiding doet daarbij een beroep op hun zelfsturend vermogen om een opleiding op masterniveau te kunnen volgen. Zij plannen zelf hun leeractiviteiten en voeren deze uit.

Onderzoek

Aanknopend bij de hierboven genoemde contexten stelt het auditpanel vast, dat de onderzoekscomponent terugkomt in de set eindkwalificaties. Dit geldt voor zowel de 'context' *Werken in en voor de organisatie, Professioneel handelen en beroepsontwikkeling* als voor *Werken met en voor leerlingen*. Zo benut de student informatie en uitkomsten van praktijkgericht onderzoek en draagt bij aan kennisontwikkeling voor de eigen beroepspraktijk en voor de onderwijsorganisatie waarvoor hij werkt. Heel specifiek komt de onderzoekende houding naar voren bij het kunnen verbinden door de student van theoretische concepten, paradigma's en praktijkervaring. Essentieel hierbij is dat de student gegevens verzamelt over de eigen beroepspraktijk en deze toetst aan onderzoek om vervolgens, waar nodig, zijn handelen aan te passen. Zoals de opleiding het uitdrukt leidt zij studenten op tot een meer reflectieve en onderzoekende professionals.

Internationalisering

De opleiding wijst er op dat de internationale oriëntatie binnen de set eindkwalificaties is gerelateerd aan (1) het leren om vanuit een (inter)nationaal perspectief te denken en te handelen bij het oplossen van complexe vraagstukken en aan (2) het praktijkgerichte onderzoek waarbij studenten informatie benutten afkomstig uit (inter)nationale bronnen.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat MEN van het SvO beschikt over een goed uitgewerkt beroepsprofiel met hiervan afgeleide eindkwalificaties die de opleiding vervolgens van een eigen inkleuring heeft voorzien. Het is goed dat het aandachtsgebied systeemoriëntatie ingang heeft gevonden in de opleiding. Dat vindt het auditpanel van belang. De onderzoekscomponent is in alle drie de contexten van handelen op meerdere plekken in de eindkwalificaties verwerkt. De wijze waarop de opleiding het masterniveau beschreven en gekoppeld heeft aan de vijf Dublin Descriptoren, kwalificeert het auditpanel als goed. In het curriculum zijn de Dublin Descriptoren goed en voor studenten herkenbaar uitgewerkt. Het auditpanel beoordeelt standaard 1 als 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Curriculumopbouw

Het curriculum van beide varianten bestaat uit de volgende onderdelen: twee basismodulen Educational Needs en Communicatie, specialisatiemodulen, Praktijkgericht onderzoek en de Kritisch reflectie. Beide opleidingen hebben een nominale studieduur van één jaar. Over het algemeen ronden studenten voltijd de studie in één jaar af; de studenten deeltijd kiezen er over het algemeen voor om de studie in twee jaar af te ronden. Ten tijde van de audit was er sprake van een 'doorontwikkeling' van het curriculum in twee fasen, waarbij de opleiding gesprekken voerde met het werkveld tijdens ontwikkelaarsdagen, gevolgd door de eerste contouren van de doorontwikkeling in ontwerpteams van opleiders. In de studiejaar 2018 (fase één) en 2019 (fase twee) zal de opleiding het doorontwikkelde curriculum aanbieden.

De deeltijdvariant biedt studenten de mogelijkheid om te kiezen uit verschillende specialisaties: *Gedrag, Leren, Begeleiden, Diversiteit, Leidinggeven, Jonge kind* en *Voortgezet onderwijs/Middelbaar beroepsonderwijs*. In september 2016 is de specialisatie *Expert Nieuwkomersonderwijs* toegevoegd. Iedere specialisatie bestaat uit vier verplichte specialisatiemodulen en twee keuzemodulen met uitzondering van de specialisaties Leidinggeven en Expert Nieuwkomers waarvoor geen keuzemodulen zijn ontwikkeld. De keuzemodulen behoren tot de door de student gekozen specialisatie of tot een andere specialisatie. Samengevat ziet het deeltijdcurriculum er als volgt uit.

Basismodulen	Educational Needs (5 EC) Communicatie (5 EC)
Specialisatiemodulen	4 verplichte modulen van elk 5 EC behorend tot de door de student gekozen specialisatie
Keuzemodulen	Twee keuzemodulen van elk 5 EC
Afstudeermodulen	Praktijkgericht onderzoek (15 EC) en Kritische reflectie (5 EC)

Voor het voltijdprogramma geldt dat studenten dit binnen één studiejaar kunnen afronden. Ook de deeltijd kunnen studenten in één jaar afronden, maar zij kiezen over het algemeen voor een tweejarig opleidingstraject.

De opleiding spreekt bij de voltijdvariant over een 'integraal programma' dat geschikt is voor studenten die (nog) geen keuze hebben gemaakt voor een specialisatie. De basismodulen, het Praktijkgericht onderzoek en de Kritische reflectie zijn identiek aan die van de deeltijdvariant. De domeinen Leren en Gedrag, bestaan uit drie modulen van de specialisatie Leren en drie modulen van de specialisatie Gedrag binnen de deeltijdvariant. De inhoud van deze modulen komt overeen met die van de deeltijdvariant. Het voltijdcurriculum ziet er als volgt uit.

Basismodulen	Educational Needs Communicatie
Domeinen Leren en Gedrag	3 modulen Leren van elk 5 EC 3 modulen Gedrag van elk 5 EC
Afstudeermodulen	Praktijkgericht onderzoek (15 EC) Kritische reflectie (5 EC)

Basismodulen

Alle studenten volgen ongeacht de door hen gekozen variant de beide basismodulen, Educational needs en Communicatie. Hieronder volgt een korte karakterschets van één van beide modulen. Voor de basismodule Communicatie geldt bijvoorbeeld dat de student leert te communiceren met alle personen (leerlingen, collega's, ouders, etc.) die samen de onderwijsketen vormen. De student leert daarbij de passende gesprekstechniek te hanteren, afhankelijk van de gesprekspartner en het doel van het gesprek (zie verder standaard 3). In het generiek deel van de opleiding kan de student meer aandacht besteden aan houdingsaspecten alsmede meer verbanden leggen tussen kennisgebieden.

Specialisatiemodulen

Zoals de naam aangeeft, volgt de student een aantal specialisatiemodulen met als primair doel het verbreden én verdiepen van zijn kennis. Zowel de basismodulen Educational Needs en Communicatie als de specialisatiemodulen leveren inhoudelijke en onderzoeksmatige input voor PGO en de Kritische reflectie. Binnen de modulen onderscheidt MEN een aantal leerlijnen waaronder orthopedagogisch en orthodidactisch denken en handelen, werkplek en organisatie, werken als professional en wetenschap en onderzoek.

In ieder geval moet de student bij de afronding van iedere module laten zien dat hij systematisch en op een methodisch verantwoorde wijze een actie kan uitvoeren en hierop kan reflecteren. Dit laatste, reflecteren, betekent dat de student zijn handelen motiveert en daarbij gebruik maakt van zijn kennis van de theorie. De door de opleiding voorgeschreven literatuur is zowel Nederlandstalig als Engelstalig en weerspiegelt in voldoende mate de inhoud van de modules en actuele ontwikkelingen in het vakgebied. Het verdient aanbeveling de inhoud van de modules nog nadrukkelijker te plaatsen in actuele ontwikkelingen in het vakgebied, de maatschappij en het onderwijs. Dit kan door meer gebruik te maken van artikelen uit wetenschappelijke tijdschriften en zowel docenten als studenten hiermee te laten werken. Het auditpanel staat positief tegenover de verdere flexibilisering van het onderwijs in grotere clusters. Dit is als ontwikkelpunt aangegeven door de opleiding.

'Relatieschema'

Voor beide varianten heeft de opleiding per specialisatie een 'relatieschema' opgesteld. Op basis van deze schema's was het voor het auditpanel goed mogelijk inzicht te krijgen in de wijze waarop de verschillende modules (bijvoorbeeld: Educational needs) binnen een specialisatie (bijvoorbeeld: Begeleiden) een bijdrage leveren aan de eindkwalificaties (bijvoorbeeld: Begeleiding van leerlingen of Kenniscirculatie). Verder zijn in het schema de verschillende modules gekoppeld aan de domeinen van de generieke kennisbasis. In elk domein komt theoretische, methodische en praktische kennis aan de orde.

Kennisbasis

MEN heeft de kennisbasis in twee documenten beschreven: de 'Kennisbasis Master Opleiding Special Educational Needs' en 'Specifieke kennisbasis MSEN Domeinen Leren Gedrag Begeleiden'. De opleiding onderscheidt hierbij drie kennisvormen: theoretische kennis, methodische kennis en praktisch kennis alsmede vijf kennisdomeinen: leerling, leerprocessen, discipline/*field of study*, school/organisatie en de maatschappelijke context. Het auditpanel stelt vast dat de kennisdomeinen op een inzichtelijke wijze beschreven en geoperationaliseerd zijn. Van belang is nu dat MEN, waar nodig, de kennisbasis aanpast aan het nieuwe profiel MEN. Daarvoor zijn inmiddels de eerste initiatieven genomen. In september 2018 start de opleiding met een vernieuwd curriculum.

Het auditpanel stelt vast dat de Hogeschool Utrecht, het SvO en de MEN zich bij vernieuwing van het onderwijs baseren op gedegen onderzoek dat leidde tot een herzien opleidingsplan (2016) een managementplan voor de periode 2017-2019 en verschillende kadernotities waaronder een verbeterplan, telkens voor de periode van drie jaar. De opleiding kan zich sterker dan dat tot dusver het geval is, richten op het middelbaar- en beroepsonderwijs. In dit verband merkt de opleiding op dat zij wel de specialisatie VO/MBO aanbiedt. Deze specialisatie bevat modules die studenten met een andere specialisatie dan VO/MBO als keuzemodule kunnen kiezen.

Hiervoor heeft het auditpanel aangegeven dat de opleiding Engelstalige literatuur voorschrijft: een kwart van de literatuur is Engelstalig. De opleiding kan naast boeken meer gebruik maken van Engelstalige artikelen. De *blended* leeromgeving biedt de opleiding gelegenheid om constant aanpassingen te doen als er nieuwe relevante literatuur verschijnt.

Onderzoek

In het MEN-opleidingsprofiel is de onderzoekscomponent opgenomen. Zo is de MEN-afgestudeerde in staat om onderwijskundige gegevens te analyseren, werkt hij met gevalideerde meetinstrumenten, volgt hij ontwikkelingen op het vakgebied, schat deze in op hun waarde voor de beroepspraktijk, implementeert nieuwe ontwikkelingen en bezit onderzoekend vermogen. Wat dit laatste aspect betreft, benadrukt de opleiding dat de afgestudeerde een onderzoekende houding heeft ten aanzien van de beroepspraktijk en in staat is op basis van bronnenonderzoek en eigen praktijkgericht onderzoek de beroepspraktijk te verbeteren en kennis te delen met collega's.

Binnen beide varianten loopt het onderzoekend vermogen als een rode draad door de opleiding. In de afzonderlijke modules oefenen studenten met het onderzoeksinstrumentarium zoals interviewen, het leren observeren, het werken met gestandaardiseerde vragenlijsten en het verzamelen, analyseren en interpreteren van gegevens. Op dit terrein heeft MEN sinds 2014 een inhaalslag gemaakt die in het curriculum zichtbaar is, maar nog niet bij alle door het auditpanel bestudeerde eindwerken (zie standaard 4).

Sinds 2016 bestaat er een samenwerkingsverband tussen de HU en Windesheim op het terrein van lectoraten. Het betreft de lectoraten 'Onderwijsbehoeften in inclusieve leeromgevingen' en 'Leiderschap in onderwijs en opvoeding'. Het auditpanel vindt het een goed initiatief om op voor MEN relevante onderzoeksterreinen samenwerkingsverbanden te sluiten met andere onderwijsinstellingen. Wel pleit het auditpanel er voor om de verschillende lectoraten meer te betrekken bij de vormgeving en uitvoering van de onderzoekscomponent in de opleiding en bij het afstudeerniveau. Een recent voorbeeld hiervan is de betrokkenheid van lectoren bij het meer *evidence based* maken van het curriculum daar waar dit het professioneel handelen van de docent betreft. Het auditpanel stelt vast, na het gesprek met de lectoren, dat zij beschikken over goede ideeën rond hun inzet bij masteropleidingen in het algemeen en MEN in het bijzonder. Zo wijzen zij op het belang van het nauwer betrekken van studenten en docenten bij lopend onderzoek en op het belang van praktijkgericht onderzoek voor de profilering van de opleiding. Op het gebied van de samenwerking tussen de lectoraten is nog verbetering mogelijk. In dit verband wijst de opleiding er op dat aan dit laatste punt gewerkt wordt: de samenwerking met onder andere het lectoraat Leiderschap in Onderwijs en Opvoeding is van recente datum.

Internationalisering

Op het niveau van het SvO zijn er verschillende contacten met buitenlandse instellingen. Zo wisselt het Seminarium kennis uit met collega-instellingen in het buitenland waaronder met het UC Leuven-Limburg en de Artesis Plantijn Hogeschool op het terrein van passend onderwijs. Ook zijn er contacten met de Pädagogische Hochschule in Graz, o.a. op het terrein van 'inclusief onderwijs'.

Op het terrein van praktijkgericht onderzoek werkt het SvO samen met de universiteit van Sussex. De opleiding MEN kan op het terrein van internationalisering nog een inspanning leveren door rechtstreeks samen te werken met buitenlandse onderwijsinstellingen die een min of meer vergelijkbare opleiding aanbieden en hiermee behalve vakinhoudelijke kennis ook vakdidactische kennis en vaardigheden uit wisselen. De opleiding geeft aan dat er voor dit kalenderjaar een aantal internationale projecten 'op de rol staat', waaronder met Turkse, Duitse en Spaanse partners. Met Scandinavische partners is vanuit het SvO het initiatief gestart om een onderzoeksvoorstel te schrijven rondom inclusief leren.

Blended learning/didactisch concept

De opleiding kiest bij beide varianten voor gepersonaliseerd leren met de inzet van *blended learning*. *Blended learning* bestaat uit een mix van de digitale leeromgeving, hoor/werkcolleges, leerteambijeenkomsten, studiebegeleidingsgesprekken, lezingen en werkplekleren. Het auditpanel heeft tijdens de audit goed zicht gekregen op de wijze waarop MEN *blended learning* inzet. Zo maakt de opleiding gebruik van een eigen digitale leeromgeving waarvoor zij thans een aparte applicatie, Teachers Channel, gebruikt. De digitale leeromgeving is zeer rijk gevuld, goed en uniform gestructureerd en te raadplegen vanuit alle lesplaatsen van MEN. Uit het gesprek met studenten bleek dat zij de *blended learning* omgeving waarderen. Zij treffen hier een omvangrijk pakket aan onderwijsmateriaal aan, waaronder kennisclips. Hierbij gaat het om bronnen die de student verplicht moet raadplegen alsmede om informatiebronnen waaruit de student op basis van eigen leervragen een keuze kan maken.

De opleiding laat zien dat binnen het didactisch concept sprake is van samenhang tussen *face to face* leren, online leren en werkplekleren. In beperkte mate vindt er interactie plaats via de digitale leeromgeving. De oorzaak hiervan is gelegen in de thans gebruikte applicatie die betrekkelijk weinig mogelijkheden biedt voor interactie en communicatie. Docenten zouden op het punt van communiceren via de digitale leeromgeving actiever kunnen zijn. De opleiding hoopt op korte termijn Teachers Channel te vervangen door een hogeschoolbrede applicatie die meer perspectieven biedt voor interactie.

Tijdens de opleiding, en studenten bevestigen dit is er sprake van een wisselwerking tussen theorie en praktijk. Studenten formuleren bij alle modules leervragen die zij koppelen aan de eindkwalificaties die in een module centraal staan. Bij iedere leervraag geeft de student aan wat de leeropbrengst zal zijn. De opleiding biedt de student literatuur aan en daarnaast zoekt de student ook zelf relevante literatuur. Hij benadert de leervraag vanuit zowel de theorie als vanuit de praktijk. Bij de afsluitende toetsopdracht beantwoordt de student niet alleen de leervraag, maar laat tevens zien welke theorie voor de beantwoording van de leervraag van belang is om afsluitend te reflecteren op het eigen handelen. Voor iedere module geldt dat studenten feedback kunnen vragen aan docenten en medestudenten.

Studenten vullen tijdens de opleiding hun digitaal portfolio. Zij nemen hierin relevante producten op die hun groei als professional illustreren. In een spindigram visualiseert de student zijn competentieontwikkeling in relatie tot de te behalen eindkwalificaties. Het auditpanel beoordeelt de spindigrammen als inzichtelijk: zij laten goed zien aan welke competenties de student vooral aandacht besteedt en welk niveau per eindkwalificatie hij behaald heeft.

Instroom en begeleiding

Instromende studenten beschikken over een hbo-getuigschrift of een bachelordiploma. Voor een voltijdstudent geldt dat deze tenminste twee dagen beschikbaar is om de opleiding te volgen naast twee dagen werkzaam te zijn binnen het onderwijs. De meeste MEN-studenten hebben een PABO-achtergrond, daarnaast stromen ook studenten in met een afgeronde lerarenopleiding. Deeltijdstudenten zijn werkzaam in het onderwijs en kunnen daar werken aan hun opdrachten. Voltijdstudenten dienen eveneens in het onderwijs werkzaam te zijn.

Ook voor hen geldt, dat zij opdrachten in het onderwijs moeten kunnen uitvoeren. Zie verder onder 'Werkplekieren'.

Het startniveau van de studenten alsook de relatief beperkte instroom zijn aandachtspunten bij de voltijdvariant. Om de kwaliteit van de groep instromende studenten te verhogen en daarmee het aantal studenten dat de opleiding voortijdig verlaat te beperken, neemt de opleiding zowel voor de voltijd als voor de deeltijd maatregelen. Behalve informatie via de website en voorlichting maakt de opleiding in dit kader ook gebruik van matchingsgesprekken en een instapmodule. Om de doorstroom van studenten te bevorderen houden studietoelators de prestaties van studenten in de gaten, benaderen zij actief (potentiële) langstudeerders en bieden studieloopbaanbegeleiders hen extra begeleiding aan.

Iedere student heeft een studieloopbaanbegeleider op wie hij een beroep kan doen. Doel van de begeleiding is om het 'zelfsturend vermogen' van studenten te versterken en hen ondersteuning te bieden bij hun loopbaanontwikkeling. Studenten voeren meerdere gesprekken met hun begeleider binnen de kaders van studiebegeleidingsmomenten. Zij geven aan tevreden te zijn over de inhoud en de omvang van de studiebegeleiding.

Het auditpanel stelt vast dat MEN een gepersonaliseerde opleiding wil zijn, uitgaande van een zelfstandig functionerende professional die zijn eigen keuzes gemotiveerd bepaalt. Tijdens de audit is gebleken dat studenten veel vrijheid hebben bij het volgen van de studie waarbij de opleiding haar studenten stimuleert de opleiding zelfstandig te volgen. Studenten, en dit is veelal afhankelijk van hun vooropleiding en de mate waarin zij gewend zijn om te studeren, vinden deze 'insteek' van de opleiding niet altijd eenvoudig maar zijn zich er van bewust dat je een zelfstandige studiehouding mag verwachten van masterstudenten. De opleiding beoordelen zij als 'veeleisend' en op onderdelen 'zwaar'.

Werkplekieren

Het leren op de werkplek is onlosmakelijk verbonden met de opleiding in beide varianten. Studenten beschikken daartoe over een leerwerkovereenkomst. De werkplek is dan hun eigen praktijksituatie of een door de student gevonden relevante werkplek, goedgekeurd door de opleiding. Dit werkplekieren bestaat, afhankelijk van de variant waarvoor de student kiest, uit minimaal twee dagdelen per week voor deeltijdstudenten. Voltijdstudenten besteden tenminste vier dagdelen per week aan werkplekieren. Vanaf 2016 geldt dat een gekwalificeerde werkplekbegeleider op masterniveau de student op de werkplek begeleidt. Het auditpanel vindt dit belangrijk omdat de werkplek van de student een integraal onderdeel vormt van zijn studie(traject). In ieder geval vormt het een permanent aandachtspunt voor de opleiding. De begeleider biedt de student ondersteuning op de werkplek bij het werken aan zijn opdrachten, bespreekt zijn functioneren in de praktijk en betreft de student bij kwesties die binnen de onderwijsorganisatie spelen rond *educational needs*.

Docenten

Docenten zijn veelal zelf werkzaam (geweest) in de onderwijspraktijk. Een aantal van hen combineert een deeltijdbetrekking bij het SvO met het werken in de beroepspraktijk. Zij zijn als ZZP'er werkzaam of verbonden aan een onderzoeks- en/of onderwijsorganisatie. Bestudering door het auditpanel van de cv's van docenten laat zien dat zij in voldoende mate opgeleid zijn en over voldoende praktische ervaring beschikken om de opleiding te verzorgen. Vrijwel alle (97 procent) docenten beschikt over een mastergraad. Het aantal gepromoveerde docenten kan hoger; eind 2017, zo is de verwachting, is 9 procent van hen gepromoveerd. De opleiding zet hen in om de onderzoekscomponent binnen het curriculum verder te versterken. De opleiding stimuleert docenten om te promoveren door gebruik te maken van het HU-beleid dat docenten in de gelegenheid stelt om een promotievoucher te verkrijgen. De opleiding stuurt op het aannemen van gepromoveerde docenten. Drie hogeschoolhoofddocenten zijn aangesteld op de terreinen: onderzoek, leidinggeven, diversiteit & begeleiding.

Op het terrein van *blended learning* heeft de opleiding de afgelopen jaren geïnvesteerd in het team docenten, bijvoorbeeld als het gaat om het ontwikkelen van video's. Het auditpanel merkt op dat een beperkte groep docenten in staat is om leertechnologie daadwerkelijk op een activerende wijze in te zetten. Docenten gaven tijdens de audit aan dat het gebruik van nieuwe ICT-applicaties de grootste uitdaging vormt.

Docenten treffen elkaar regionaal en landelijk binnen resultaatverantwoordelijke teams en bespreken dan knelpunten rond de kwaliteit en uitvoering van het onderwijs. Ook bespreken zij inhoudelijke verbeteringen van het curriculum en studentcasussen. Binnen de opleiding is sprake van 'resultaatgericht werken'. Hier legt de opleiding de basis voor het functioneren, de beoordeling en verdere professionalisering van de docenten.

Voorzieningen

Het SvO waar MEN deel van uit maakt, opereert landelijk waarbij het als beleid geldt om in lesplaatsen buiten Utrecht in te huizen bij andere hogescholen. Alle MEN-studenten hebben toegang tot de elektronische leeromgeving waar zij alle voor hen relevante informatie aantreffen. Handleidingen bieden studenten informatie over de omgang met de elektronische leeromgeving. Zij kunnen gebruik maken van de bibliotheekvoorzieningen van de HU en de UU. De voorzieningen beoordeelt het auditpanel als passend bij deze opleiding en de doelgroep waarvoor zij opleidt. Studenten geven aan tevreden te zijn over de voorzieningen.

Op alle lesplaatsen gelden dezelfde werkwijzen en regels op het gebied van curriculum, begeleiding en toetsing. De uitgebreide beschrijving van de modules zorgt voor een identieke implementatie ervan op de lesplaatsen.

Weging en Oordeel

MEN beschikt over een goed gestructureerd curriculum waarbinnen leerlijnen herkenbaar zijn en waarbij sprake is van een duidelijke samenhang tussen de modules. De opleiding heeft in relatieschema's per module op een heldere wijze inzichtelijk gemaakt wat hun bijdrage is aan de eindkwalificaties. Onderzoek loopt als een rode draad door het curriculum. Het didactisch concept rond *blended learning* is op een adequate wijze uitgewerkt en daarbij afgestemd op de doelgroep. Een punt van aandacht hierbij is nog wel het ontwikkelpotentieel van docenten op dit terrein. Studenten zijn tevreden over de aard en omvang van de studiebegeleiding. De opleidingsspecifieke voorzieningen zijn toereikend. MEN heeft goed zicht op haar ontwikkelpotentie, besteedt hier lopende een studiejaar aandacht aan en fundeert wijzigingen in inhoud en organisatie op inzichtelijke wijze. Het auditpanel beoordeelt standaard 2 als 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Toetsing en kwaliteitszorg rond toetsing

De opleiding heeft het toetsprogramma zo ingericht, dat er sprake is van een dekking van de eindkwalificaties. Het toetsprogramma beschrijft de relatie tussen leerdoelen, de eindkwalificaties en de toetsing ervan. In relatieschema's geeft de opleiding duidelijk aan op welk niveau zij de verschillende programmaonderdelen toetst. Zij legt het ontwerp van toetsopdrachten voor aan de beroepenveldcommissie waarbij beide partijen met name de relevantie van de opdrachten voor de praktijk bespreken. De procedure die MEN hanteert bij het proces van het opstellen van toetsen is inzichtelijk en loopt van het eerste toetsontwerp door de ontwikkelaar tot en met het opnemen van de toets door de examencommissie in het examenprogramma.

Studenten zijn op de hoogte van de wijze waarop MEN toetst: het toetsplan vinden zij terug in hun studiegids. De bijbehorende toetsorganisatie maar ook de eindkwalificaties, de leerdoelen en beoordelingscriteria zijn hier terug te vinden. De beoordelingsformulieren en feedbackformulieren zijn opgenomen in het digitaal portfolio van de student; de archivering ervan is hierdoor gegarandeerd. De toetsopdrachten zijn voor alle studenten identiek, onafhankelijk van de lesplaats.

De toetsopdrachten zijn een afspiegeling van de leerdoelen. De beroepspraktijk van de student vormt in belangrijke mate het uitgangspunt van vrijwel elke toets. Het masterniveau van de leraar bewijst zich toch vooral in de school. De opleiding kan zich meer inspanssen om te vernemen of zij daar van betekenis is en dit vervolgens in het toetsprogramma verwerken.

De door de opleiding gebruikte toetsmatrizen, waarvan het auditpanel die voor de specialisaties 'Gedrag', 'Jonge kind' en 'Diversiteit en participatie' heeft bestudeerd, staan garant voor de validiteit van de leerdoelen in relatie tot de toetsopdrachten. Het auditpanel is te spreken over de wijze waarop de opleiding de betrouwbaarheid van de toetsen borgt: zij toetst het niveau van de door de student bereikte eindkwalificaties op verschillende momenten en binnen verschillende contexten (bijvoorbeeld als praktijkopdracht, groepsopdracht of individuele opdracht). Tot de toetsvormen behoren: de digitale kennistoets, de essaytoets, projectopdrachten, presentaties, gespreksvoering, portfolio en het onderzoeksverslag.

De opleiding heeft in een 'relatieschema' per variant en per programmaonderdeel de toetsvorm beschreven alsmede het niveau van toetsing (weten, kennis toepassen, tonen in een realistische situatie en zelfstandig handelen in een complexe beroepssituatie). Zo toetst de opleiding de module 'Leren van innoveren' door middel van een casusverslag en de module 'Omgaan met de eisen van de omgeving' door studenten een verslag te laten schrijven.

Examencommissie

De examencommissie van het SvO wijst de examinatoren aan en hanteert bij de benoeming relevante vaste HU-criteria zoals een afgeronde masteropleiding en gebleken toetsdeskundigheid. Het Seminarium borgt de toetskwaliteit door de Instituutsbrede Expertgroep Toetsen & Beoordelen. Deze bewaakt niet alleen de kwaliteit van de toetsen en de wijze van oordelen door beoordelaars, maar biedt docenten en ontwikkelaars tevens ondersteuning bij het vaststellen van normen en cesuren bij toetsen en examens. Voor het management van MEN vormt zij een klankbord voor alle aspecten rondom toetsen.

Tot voor kort kende de faculteit waartoe MEN behoort een Facultaire Toetscommissie die was ingesteld door het College voor Examens FE. Eerstgenoemde voerde in opdracht onderzoek uit naar zowel de kwaliteit van de toetsing als de gehanteerde toetsprocedure. Inmiddels zijn de faculteiten en daarmee de facultaire toetscommissie opgeheven en zijn de taken van de Facultaire Toetscommissie overgenomen door de examencommissie. Tot de taken van de examencommissie behoren ook het op reguliere basis controleren van het examenprogramma bij afgifte van het diploma, het onderzoeken van het toetsrendement en het gebruik van het plagiaatinstrumentarium door examinatoren.

Het auditteam is positief over de wijze waarop het SvO in het algemeen en MEN in het bijzonder garant staat voor de kwaliteit van toetsing. Deze kwaliteit blijkt niet alleen uit de hierboven beschreven bevindingen van het auditpanel maar tevens uit de ontwikkelagenda van het Seminarium op het terrein van toetsen en beoordelen. Zij heeft goed zicht op aspecten die om aandacht blijven vragen zoals de certificatie BKE en SKE van docenten (streven is dat het volledig docentteam over drie jaar BKE- en deels SKE gecertificeerd is) en op het terrein van ontwikkelpunten zoals kennisdeling op het terrein van toetsing met andere partijen binnen de hogeschool.

Toetsen

Studenten hebben het eindniveau van de opleiding bereikt nadat zij alle toetsen met ten minste een voldoende score hebben afgrond. Tijdens de studie werkt de student aan een praktijkgericht onderzoek (PGO) en aan de kritische reflectie (KR). De student start bij aanvang van de opleiding met voorbereidingen voor het praktijkgericht onderzoek in de vorm van een onderzoeksvoorstel en onderzoeksplan. Na goedkeuring van het onderzoeksplan start hij zijn onderzoek. Daarnaast verzamelt hij tijdens de studie bewijsmateriaal voor de KR in het digitaal portfolio. Voor de beoordeling van de KR maakt de opleiding gebruik van een beoordelingsformulier waarin zij verschillende aspecten van het handelen van de student beoordeelt. Ook hier is sprake van twee examinatoren en ook hiervoor geldt dat de student op alle onderdelen tenminste een voldoende scoort.

Voor de beoordeling van het PGO maakt de opleiding gebruik van een beoordelingsformulier dat uit acht onderdelen bestaat. Twee examinatoren beoordelen de inhoud van het onderzoeksverslag waarbij geldt dat de student op alle acht onderdelen tenminste voldoende scoort. Dit vierogenprincipe geldt niet alleen voor het beoordelen van de eindproducten van de student, maar tevens voor de constructie van de toetsen.

Voor iedere toets geldt een aantal criteria waaronder: de wijze waarop de student informatiebronnen verwerkt, gebleken inzicht in de theorie en de onderbouwing van de beantwoording van de toetsvraag en de verwerking van de leerdoelen. Dit is op een inzichtelijke wijze gebeurd. Het auditpanel heeft een beperkt aantal toetsen bestudeerd en beoordeelt deze als hbo-master waardig. De opleiding toetst kennis, inzicht en vaardigheden op een integrale wijze, dat wil zeggen zoveel mogelijk gezamenlijk.

In 2016 voerde de facultaire toetscommissie een onderzoek uit naar het eindniveau van MEN en heeft daarbij onder andere geadviseerd om het aantal begeleidingsuren bij PGO te vergroten, per specialisatie onderzoeklijnen uit te zetten waarbinnen studenten hun onderzoek kunnen uitvoeren en om de beoordelingscriteria voor het PGO aan te scherpen. In WOSO-verband beoordelen de opleidingen 24 PGO's elk drie keer met verschillende beoordelingsformulieren. De mate van overeenstemming tussen de beoordelaars van de drie hogescholen kwalificeert de opleiding als 'voldoende'. Het auditpanel is positief over zowel de regionale als landelijke sessies waar de opleiding aan deelneemt en waarbij bijvoorbeeld de toetsconstructie en de toetsevaluatie centraal staan. Zij nodigt daarbij vertegenwoordigers van de EN-opleidingen in Tilburg en Zwolle uit.

Beoordelen

Het auditpanel heeft de beoordelingsprocedure bestudeerd van zowel het PGO als van de KR en stelt vast dat deze op een heldere/eenduidige wijze is vormgegeven. Ter illustratie werken wij de beoordelingsprocedure voor de KR hier kort uit. Voorafgaand aan het beoordelen van de KR hoort de student wie de twee examinatoren zijn. Zij bereiden onafhankelijk van elkaar, aan de hand van het beoordelingsformulier 2016-2017 en de cesuur, de beoordeling voor. Voordat zij de beoordeling invoeren in het digitaal portfolio, overleggen beide examinatoren. Er vindt geen middeling van cijfers plaats als er sprake is van één onvoldoende beoordeling op één van de onderdelen van het beoordelingsformulier en indien er twee of meer punten verschil bestaat tussen de beoordeling van beide examinatoren. In dat laatste geval leggen beide examinatoren het verschil beargumenteerd voor aan de examencommissie die vervolgens besluit om een derde examinerator in te zetten. Een volgens het auditpanel zorgvuldige procedure. Voor het PGO geldt een identieke procedure.

Het auditpanel beoordeelt de beoordelingsformulieren als functioneel. Dat wil zeggen: de opleiding beoordeelt die aspecten van de afstudeerproducten die representatief zijn voor het masterniveau. De beoordelingen van de door haar bestudeerde afstudeerproducten waren op hoofdlijnen navolgbaar. Het auditpanel beoordeelde verschillende afstudeerproducten lager dan het oordeel van de opleiding, zonder dat dit overigens tot een onvoldoende score leidde. Als aanvulling op de rubrics kan de motivatie van het gegeven oordeel door de beoordelaar uitgebreider.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat alle docent-examinatoren consequent en op deskundige wijze het toetsbeleid ten uitvoer brengen; toetsvormen en de inhoud van de toetsen sluiten aan op de leerdoelen en werkvormen van de onderwijsseenheden; de borging van het systeem gebeurt consequent en op deskundige wijze door examencommissie en tot voor kort de facultaire toetscommissie op basis van een toetsplan, toetsmatrijzen en toetsanalyses. De toetswijze is doelmatig en past bij een opleiding op dit niveau en bij de doelgroep. Het is goed dat de opleiding binnen de kaders van SvO aandacht blijft besteden aan de kwaliteit van toetsing. De opleiding heeft op dit punt goed zicht op haar ontwikkelpunten. Al met al reden voor het auditpanel om standaard 3 als 'goed' te beoordelen.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Afstudeerfase

Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit afstudeerproducten bestudeerd van studenten. Hiertoe behoren PGO's en Kritische reflecties. In een PGO beschrijft de student een door hem uitgevoerd onderzoek binnen de gekozen specialisatie. Binnen de kaders van dit PGO verantwoordt de student in de laatste fase van de studie zijn professioneel handelen en maakt gebruik van de praktische en theoretische kennis uit de specialisatiemodules. In het PGO beschrijft de student het onderzoek: vanaf de formulering van het praktijkprobleem tot en met de discussie en aanbevelingen. Alvorens de student met het onderzoek start, schrijft deze een onderzoeksplan dat twee beoordelaars bestuderen. Beoordelen zij dit als voldoende, dan kan de student met zijn praktijkgericht onderzoek starten. Gedurende het onderzoekstraject begeleidt een docent de student en geeft feedback op het onderzoeksplan en zijn onderzoeksverslag. In de KR beschrijft de student in de vorm van een verslag de betekenis van de opleiding voor zijn werkzaamheden in het onderwijs, zijn bijdrage aan de schoolontwikkeling en voor zijn persoonlijke ontwikkeling als professional. De student geeft aan tot welke inzichten de opleiding bij hem heeft geleid die beroepsrelevant zijn en de wijze waarop hij deze inzichten toepast in de praktijk. Hij illustreert dit aan de hand van voorbeelden uit zijn portfolio. In het portfolio neemt de student zijn prestaties op van alle gevolgde modules met de feedback en beoordelingen van docenten en leerteamgenoten. De onderdelen waarop de opleiding de student beoordeelt, dienen tenminste 'voldoende' te zijn.

Oordeel auditpanel over afstudeerproducten

Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit zowel PGO's als KR's bestudeerd en beoordeeld van voltijd- en deeltijdstudenten en bij de beoordeling gebruik gemaakt van de opleidingseigen beoordelingsformulieren. Het auditpanel beoordeelt zowel de afstudeerproducten als het masterniveau representerend waarbij als nuancering geldt, dat zij de afstudeerproducten van de deeltijdstudenten als beter kwalificeert dan die van de voltijdstudenten. Wel plaatst het auditpanel een aantal kanttekeningen bij de door hem bestudeerde PGO's en KR's. Uit de PGO's komt de sterke praktijkgerichtheid van de opleiding naar voren. Het auditpanel treft veelal beperkte praktijkonderzoeken aan die niet altijd te relateren zijn aan de (gewenste) grote vernieuwingen waarmee passend onderwijs gepaard gaat. Bij de keuze van afstudeerthema's kan de opleiding denken aan innovatieve strategieën bij ontwikkel- en verbeterprojecten. Het auditpanel wijst hier op omdat in de opleiding onder andere de focus ligt op het omgaan met diversiteit in het kader van passend onderwijs. In dat verband zijn goede innovatiestrategieën en kennis op het terrein van veranderkunde zeker relevant.

De gebruikte literatuur is weliswaar voldoende maar kan meer dan thans het geval is blijken geven van meer internationale oriëntatie en verdieping in de materie. De internationale oriëntatie in zowel de PGO's als de KR's moet steviger, het taalgebruik is bij een aantal bestudeerde eindproducten nog een punt van aandacht. Daar kan de begeleiding sterker op sturen.

Alumni en werkveld over het eindniveau

Uit een uitgebreide enquête onder studenten uit 2016 die door het auditpanel is bestudeerd blijkt, dat studenten de opleiding MEN met een 7,4 beoordelen. Zij geven aan zich competentier te voelen en beoordelen de verworven competenties met een 7,4. Zij geven aan dat hun kennis en pedagogisch-didactische basis is verbreed/verbeterd ten aanzien van de omgang met

diversiteit in de klas. Een minderheid van de alumni, ongeveer 10 procent, is van mening dat het onderzoekend vermogen binnen de opleiding meer aandacht verdient evenals de kritisch-reflectieve houding. Ruim 1/3^e van de alumni geeft aan dat MEN meer aandacht kan besteden aan de sturing van processen binnen een schoolorganisatie. De opleiding staat hier niet onwelwillend tegenover, zo geeft zij aan.

Uit een overleg met de beroepenveldcommissie van MEN in 2016 blijkt, en dit beeld kon tijdens de audit worden bevestigd, dat de opleiding een impact heeft op het zelfvertrouwen van afgestudeerden. Dit blijkt onder andere uit het feit dat zij na het volgen van MEN meer initiatieven nemen voor aanpassingen binnen hun school op het terrein van organisatie en kennisontwikkeling ('kartrekkers'). Kernthema's hierbij zijn dan een meer onderzoekende houding van het team leerkrachten en een actievere betrokkenheid van hen bij onderwijsinnovaties.

Weging en Oordeel

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding op basis van het PGO en de KR haar studenten voldoende gelegenheid biedt (vakinhoudelijk en wat persoonlijke groei betreft) om het hbo-masterniveau te tonen binnen de kaders van de onderwijspraktijk. Een belangrijk punt volgens het auditpanel. Wel plaatst het auditpanel een aantal kanttekeningen bij de PGO's zoals de mate van verdieping ervan en de wijze waarop de student de onderzoekscomponent heeft uitgewerkt. Het taalgebruik is een aspect dat binnen de opleiding blijvend om aandacht vraagt, waar de opleiding studenten op wijst en waarvoor de verantwoordelijkheid primair bij de student ligt. Alumni geven aan tevreden te zijn over de opleiding en over de impact die het succesvol afronden van MEN heeft op hun functioneren binnen de schoolorganisatie. Het auditpanel beoordeelt standaard 4 als 'voldoende'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De betrokken en gekwalificeerde docenten van de hbo-masteropleiding Educational Needs van de Hogeschool Utrecht zorgen ervoor dat het afnemende werkveld beschikt over startbekwame hbo-afgestudeerde Masters of Education.

- Het auditpanel beoordeelt standaard 1 met betrekking tot de doelstellingen en eigen profilering als 'goed'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 2 met betrekking tot het programma, het personeel en de voorzieningen als 'goed'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen als 'goed'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau als 'voldoende'.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het auditpanel tot het eindoordeel 'voldoende' voor de hbo-masteropleiding Educational Needs in de varianten voltijd en deeltijd van de Hogeschool Utrecht.

Het panel adviseert de NVAO de opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel formuleert hierna een aantal aanbevelingen aan de opleiding. Deze aanbevelingen zijn het resultaat van een aantal observaties tijdens de audit die het auditpanel de opleiding ter overdenking meegeeft. De adviezen staan los van de weging en oordelen zoals het auditpanel deze eerder in deze rapportage bij de vier standaarden heeft geformuleerd.

- Het onderwijs klaagt in toenemende mate over de toename van een breed palet aan indicaties en over de complexiteit van leer- gedrag-, en cultuurproblemen. Het auditpanel beveelt aan om dit aspect, generiek vs. specialistisch, nog eens goed tegen het licht te houden en de consequenties hiervan voor MEN-opleidingen binnen WOSO-verband te bespreken. Het raakt het punt van de relevantie van de opleiding.
- De opleiding lijkt te beschikken over meer potentieel dan ze bij haar studenten weet te realiseren. Dit betekent dat zij haar studenten, bijvoorbeeld bij het afstudeerwerk, naar een hoger niveau kan tillen dan thans veelal het geval is. Dat 'hoger niveau' kan de opleiding een impuls geven door de theorie een grotere rol te laten spelen bij de onderbouwing van de onderzoeksvraag en daarbij gebruik te maken van goede internationale vakliteratuur. Tevens kunnen studenten hun praktijkonderzoek 'breder trekken' door ook het schoolsysteem, onderwijsconcepten, de uitgangspunten van passend onderwijs hierbij mee te nemen. Overstijg de klas, de school.
- Versterk de interactie met het werkveld en strategische partnerschappen. Betrek daarbij ook nadrukkelijker de lectoren; denk hierbij aan co-creatie, proeftuinen, e.d.
- Er is beperkt sprake van bewust interactief en samenwerkend leren met ICT. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om zich meer te focussen op het gebruik van ICT voor interactief en samenwerkend leren. Een onderdeel van interactief leren is ook interactie met leerstof (bijvoorbeeld in de vorm van formatief toetsen met automatische feedback). Dit vraagt om substantiële investeringen in docentprofessionalisering waarbij MEN gebruik kan maken van expertise die op dit terrein binnen de HU aanwezig is.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-masteropleiding Educational Needs voltijd/deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-masteropleiding Hogeschool Utrecht.
Datum locatiebezoek: 12 en 20 april 2017.

12 april 2017

Tijdsindicatie	gespreksruimte	Onderwerp
12.00 - 12.50	Padualaan 99 Ruimte 1.209	intern overleg auditteam
12.50 - 13.00	Padualaan 99 Ruimte 1.205	Kennismaking met management en medewerkers Welkom
13.00 -13.15		De Master Educational Needs nu en in de toekomst: Waar staan we voor en waar willen we naar toe?
13.15 - 13.30		Opbouw en samenhang van ons programma in een blended leeromgeving.
13.30 - 13.45		Uitloop / Pauze
13.45 - 14.00		Toetsing en afstudeeronderdelen (inclusief digitaal portfolio).
14.00 - 14.15		Hoe werken we met elkaar aan de Master Educational Needs?
		Pauze/discussie
14.30 –16.50	1.205/1.209	Toelichting materiaal SharePoint en Elektronische Leeromgeving. Gelegenheid tot materiaalinzage en intern overleg auditteam
16.50-17.00		Afsluiting

20 april 2017

Tijd en ruimte	Gespreksgrema	Gespreksonderwerpen	Auditcommissie
08.00 – 08.15 Ruimte 2.071	Inloop auditpanel		
08.15 – 09.15 Ruimte 2.071	Intern overleg auditpanel		
09.15 – 10.00 Ruimte 2.053	Gesprek Management <ul style="list-style-type: none"> • Wichert Duyvendak, instituutsdirecteur a.i; portefeuille Financiën, Personeel, Organisatie, Strategie. • Hans de Deckere, opleidingsmanager Zuidwest en Zuidoost; portefeuille Kwaliteitszorg. • Hans Hoogendoorn, opleidingsmanager West; portefeuille Bedrijfsvoering en Professionele markt. • Peter Linschoten, opleidingsmanager Noordwest en Middenoost; portefeuille Onderwijs & Onderzoek; Rendement. 	<ul style="list-style-type: none"> ® Ambities en toekomst opleiding ® Masterniveau ® Relatie beroepenveld ® Internationalisering ® Praktijkgericht onderzoek (PGO) 	Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wilfred Rubens, deskundige blended learning Wendy Luyckx, student.
10.00 – 10.15	Pauze		
10.15 - 11.00 Ruimte 2.053	Gesprek Curriculumcommissie <ul style="list-style-type: none"> • Ginny Vlieks, coördinator M EN. • Inge Andersen, hogeschoolhoofddocent Leidinggeven. • Huub Everaert, hogeschoolhoofddocent PGO. • Ria Geerse, domeincoördinator Leren. • Ria Goedhart, domeincoördinator Gedrag. • Bert Groeneweg, domeincoördinator Begeleiden en Leidinggeven; Internationalisering • Hans Schuman, hogeschoolhoofddocent Diversiteit, Internationalisering. 	<ul style="list-style-type: none"> ® Taken, verantwoordelijkheden commissie ® Opbouw en inrichting curriculum; ® Realisatie samenhangende Onderwijsleeromgeving; ® Inhoud en vormgeving programma; ® Eigen inkleuring programma; ® Onderzoekslijn Praktijkgericht Onderzoek (PGO); ® Blended learning; ® Werkplekieren; ® Internationale component; ® Herziening curriculum. 	Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wilfred Rubens, deskundige blended learning. Wendy Luyckx, student.

11.00 – 11.15	Pauze		
11.15 - 12.15	Gespreksronde docenten		
Ruimte 2.053	<ul style="list-style-type: none"> • Annemiek Broersen, hogeschooldocent Gedrag; PGO. • Ria Goedhart, hogeschooldocent Gedrag; Expert Nieuwkomersonderwijs; studietoetscoördinator. • Anja Knuppe, hogeschooldocent Jonge Kind; PGO; contractactiviteiten. • Edith Peeters, hogeschooldocent Gedrag; PGO. • Ger Ramakers, hogeschooldocent Leren; Begeleiden; PGO; contractactiviteiten. • Edwin Thissen, hogeschooldocent Gedrag; Begeleiden; PGO. • Mary Vink, hogeschooldocent Leren; contractactiviteiten; deskundige blended onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> ® Inhoud en vormgeving programma; ® Eigen inkleuring programma; ® Blended learning; ® Keuze werkvormen; ® Onderzoekslijn Praktijkgericht Onderzoek (PGO); ® Werkplekleren; ® Internationale component; ® Beoordelen en toetsen; ® Borging niveau opleiding; ® Aansluiting instromers; ® Relatie docenten beroepenveld; ® Eigen deskundigheid docenten; ® Opleidingsspecifieke voorzieningen. 	<p>Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wilfred Rubens, deskundige blended learning. Wendy Luyckx, student.</p>
12.15 - 13.00	Lunchpauze en open spreekuur; Lunch auditcommissie: 2.071; Open spreekuur: 2.053		
13.00 – 14.00	Gespreksronde studenten		
Ruimte 2.053	<ul style="list-style-type: none"> • Robin Heijman, 2^e jaars deeltijd Begeleiden • Hanneke van der Kooij 2^e jaars deeltijd Leren • Jan van der Linden 1^e jaars deeltijd Leidinggeven • Florianne Stolz, 2^e jaars deeltijd Leren • Anouk Eijbergen, gespecialiseerd leraar voltijd 	<ul style="list-style-type: none"> ® Kwaliteit en relevantie programma voor beroepspraktijk; ® Studeerbaarheid programma; ® Blended learning; ® Aansluiting opleiding M EN op vooropleiding; ® Toetsen en beoordelen; ® Kwaliteit docenten; ® Opleidingsspecifieke voorzieningen; ® Eigen producten: prestaties, Praktijkgericht onderzoek en Kritische reflectie; ® Niveau opleiding. 	<p>Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wilfred Rubens, deskundige blended learning. Wendy Luyckx, student.</p>

<p>14.00 – 15.00</p> <p>Ruimte 2.053</p>	<p>Gespreksronde Lectoren en Hogeschoolhoofddocenten</p> <p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thoni Houtveen, lector lectoraat Geletterdheid, Hogeschool Utrecht. • Cok Bakker, lector lectoraat Normatieve professionalisering, Hogeschool Utrecht. • Huub Everaert, Hogeschoolhoofddocent/Onderzoek. • Hans Schuman, Hogeschoolhoofddocent/Onderzoek. <p>2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hanno van Keulen, lector lectoraat Leiderschap in Onderwijs en opvoeding Windesheim – Flevoland. • Inge Andersen, Hogeschoolhoofddocent SvO, HU. 	<p><u>Relatie onderwijs en onderzoek.</u></p> <p>De gespreksonderwerpen zijn verdeeld in:</p> <p>1.</p> <p>Gerealiseerd onderzoek ter versterking van de wetenschappelijke onderbouwing van het curriculum.</p> <p><u>Thema's:</u></p> <p>Geletterdheid (Thoni Houtveen), Onderzoek promovendi m.b.t. normatieve professionalisering (Cok Bakker), Onderzoek m.b.t. borging kwaliteit van het curriculum (Huub Everaert), Internationaal onderzoek naar het begrip diversiteit; onderzoek i.s.m. Heliomare (Hans Schuman).</p> <p>2.</p> <p>Nieuw samenwerkingsverband en in dat kader onderzoek ter versterking van de wetenschappelijke onderbouwing van het curriculum i.s.m. met lector van Windesheim (Hanno van Keulen, Inge Andersen)</p> <p><u>Thema:</u> onderzoek naar gespreid leiderschap.</p>	<p>Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wendy Luyckx, student.</p>
<p>15.00 – 15.15</p>	<p>Pauze</p>		
<p>15.15 – 16.00</p> <p>Ruimte 2.053</p>	<p>Gespreksronde Examencommissie en Instituutsexpertgroep toetsen en beoordelen (IET&B)</p> <p>Examencommissie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ineke Luyk (vz) • Bette Prakke • Johan Tinus 	<ul style="list-style-type: none"> ® Bevoegdheden en taken examencommissie ; ® Bevoegdheden en taken Instituutsexpertgroep Toetsen en Beoordelen; ® Rol in de interne kwaliteitszorg toetsing en beoordeling en 	<p>Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wendy Luyckx, student.</p>

	IET&B <ul style="list-style-type: none"> • Nelly van Eenige (vz) • Rinze Damstra • Herman van Hassel • Inger Steinmetz • Ginny Vliëks 	borging daarvan; feitelijk uitvoering daarvan ® Borging van gerealiseerd eindniveau	
16.00 – 16.45 Ruimte 2.053	Gespreksronde werkveldvertegenwoordigers en alumni werkveldvertegenwoordigers <ul style="list-style-type: none"> • Paul Goossens, dir. Mgr. Hanssenschool, Hoensbroek. Cluster 2. • Dick Looyé, rector College de Heemlanden en bestuurder van Het Houtens, Houten. VO Praktijkonderwijs. • Anna Schipper, adjunct directeur/onderwijsadviseur VOS/ABB, Woerden. PO-VO, SBO/SO. • Jos de Wit, algemeen dir. Kolom, stichting voor speciaal onderwijs, Amsterdam. Praktijkonderwijs; cluster 3-4. Alumni <ul style="list-style-type: none"> • Anita Asunis afgestudeerd MEN dt, specialisatie Begeleiding • Karin Delissen-Reijnen, afgestudeerd MEN dt, specialisatie Leren. • Esther Davids, afgestudeerd MEN dt, specialisatie Gedrag. 	<u>Gespreksonderwerpen werkveld:</u> ® Contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - eigen inkleuring opleiding – werkplekleren en begeleiding – activiteiten op het niveau van de schoolorganisatie - onderzoekscomponent en betrokkenheid daarbij – masterniveau. <u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> ® kwaliteit van het programma en relevantie van de opleiding voor de beroepspraktijk ® functioneren in de praktijk of vervolgopleiding. ® toekomstperspectief.	Ruud van der Herberg, voorzitter. Luc Greven, domeindeskundige. Aaldert van der Horst, domeindeskundige. Wiel Veugelers, domeindeskundige. Wendy Luyckx, student.
16.45 - 17.15 Ruimte 2.053	Pending issues		
17.15 – 18.00 Ruimte 2.071	Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling.		
18.00	Terugkoppeling; alle betrokkenen aanwezig.		

Werkwijze

Bij de beoordeling van deze opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd- en deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

De bevindingen en oordelen van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, is aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien tenminste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische reflectie opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties van de opleiding.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van:
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's/werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie.
- Toetsopgaven en beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende afstudeerproducten bestudeerd en beoordeeld⁵:

Aantal	Studentnummer	Variant
1.	1672192	Vt
2.	1668700	Vt
3.	1527758	Dt
4.	1641647	Dt
5.	1648389	Dt
6.	1645574	Dt
7.	1641646	Dt
8.	1644957	Dt
9.	1691174	Vt
10.	1691655	Vt
11.	1691704	Vt
12.	1690737	Vt
13.	1588255	Dt
14.	1668431	Dt
15.	1690753	Dt
16.	1670856	Dt
17.	1660915	Dt
18.	1662672	Dt
19.	1671384	Dt
20.	1590945	Dt
21.	1760480	Dt
22.	1669539	Dt
23.	1654425	Dt
24.	1095110	Dt

⁵ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Basisgegevens over de visitatiegroep en daartoe behorende opleidingen

Visitatiegroep 2016	HBO Master Educational Needs
------------------------	---------------------------------

Inleverdatum 2016	Naam opleiding voluit	Naam onderwijsinstelling	Brin-ISAT CROHO 2016	Datum vervallen accred. incl. uitstel
1-11-2017	Master Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	Christelijke Hogeschool Windesheim	01VU-44103	9-10-2018
		Fontys Hogescholen	30GB-44103	9-10-2018
		Hogeschool Utrecht	25DW-44103	3-7-2018

Contactpersoon per instelling en evaluatiebureau

Naam Instelling	Naam en e-mailadres contactpersoon	Contactpersoon evaluatiebureau
Christelijke Hogeschool Windesheim	Arie van der Ven AA.van.der.Ven@windesheim.nl Peter Holen PCM.Holen@Windesheim.nl	Inge Gies Broesterhuizen I.Giesbroesterhuizen@hobeeon.nl
Fontys Hogescholen	Marcel van de Wiel m.vandewiel@fontys.nl	
Hogeschool Utrecht	Greet van Winkel greet.vanwinkel@hu.nl Hans de Deckere hans.dedeckere@hu.nl	

Bijzonderheden

Zowel Hogeschool Utrecht als Christelijke Hogeschool Windesheim bieden het onderwijs bij de hbo-opleiding Master Educational Needs aan in de vorm van *blended learning*. Daarom is een extra panellid op dit gebied voor beide hogescholen aan het auditpanel toegevoegd.

II Samenstelling panel, secretaris en coördinator

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1 regel)
Dhr. Drs. R.B. (Ruud) van der Herberg	Dhr. Van der Herberg is voorzitter, partner Hobéon en heeft ruime ervaring met audits voortgezet en hoger onderwijs, schoolleider van een grote onderwijsorganisatie.
Dhr. Prof. dr. W. (Wiel) Veugelers	Dhr. Veugelers is als hoogleraar educatie en bijzonder hoogleraar Humanistisch Vormingsonderwijs verbonden aan de Universiteit voor Humanistiek.
Dhr. Drs. L.F. (Luc) Greven	Dhr. Greven is adviseur op het gebied van Leiderschap in de School en toezichthouder bij diverse onderwijsinstellingen. Tot 2006 was hij directeur van het Seminarium voor Orthopedagogiek.
Dhr. Drs. A.C. (Aaldert) van der Horst	Dhr. Van der Horst is directeur/bestuurder van een groep scholen voor speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs. Ook vervult hij een expertisefunctie bij het Steunpunt Passend Onderwijs van de VO-raad.
Dhr. Drs. G.F.L.M. (Wilfred) Rubens	Dhr. Rubens verzorgt als zelfstandig adviseur professionaliseringsactiviteiten rond blended learning en begeleidt ontwikkelteams bij de vormgeving van onderwijs en opleidingen met ICT.
Dhr. Prof. dr. R. (Ruben) Vanderlinde	Dhr. Vanderlinde is werkzaam als docent aan de Vakgroep Onderwijskunde van de Universiteit Gent. Hij begeleidt verschillende innovatieprojecten en is hij verantwoordelijk voor de implementatie van blended learning in het curriculum van de lerarenopleiding aan dezelfde universiteit.
Mevr. W. (Wendy) Luyckx	Mevr. Luyckx is student bij de hbo-opleiding Master (Special) Educational Needs van Fontys Hogescholen.
Mevr. M. (Marlies) Levering-Van den Eng	Mevr. Levering-Van den Eng is student bij de hbo-opleiding Master (Special) Educational Needs van Hogeschool Utrecht.

Samenstelling panel per instelling

Naam (inclusief tituluur)	Rol	Expertise						Deelname bij		
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Hogeschool Utrecht	Fontys Hogescholen	Christelijke Hogeschool Windesheim
Dhr. Drs. R.B. (Ruud) Van der Herberg	Voorzitter			X		X		X	X	X
Dhr. Prof. dr. W. (Wiel) Veugelers	Lid	X	X	X	X	X		X	X	X
Dhr. Drs. L.F. (Luc) Greven	Lid	X	X	X	X	X		X	X	X
Dhr. Drs. A.C. (Aaldert) van der Horst	Lid	X	X		X			X	X	
Dhr. Drs. G.F.L.M. (Wilfred) Rubens	Lid			X				X		
Dhr. Prof. dr. R. (Ruben) Vanderlinde	Lid	X	X	X						X
Mevr. W. (Wendy) Luyckx	Studentlid						X	X		X
Mevr. M. (Marlies) Levering-Van den Eng	Studentlid						X		X	
Drs. G.W.M.C. (Ger) Broers	Secretaris					X		X	X	X

Op 1 maart 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Master Educational Needs van Hogeschool Utrecht onder het nummer 005248.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl